

TARTU ÜLIKOOLI BOTAANIKAMUUSEUMIST
JUHATAJA: PROF. DR. T. LIPPMAA KONSERVAATOR: K. EICHWALD
FROM THE BOTANICAL MUSEUM OF TARTU UNIVERSITY
DIRECTOR: PROF. DR. T. LIPPMAA CONSERVATOR: K. EICHWALD

EESTI TAIMED

K. EICHWALD

IV

(151—200)

WITH A SUMMARY:
ESTONIAN PLANTS

TARTU 1939

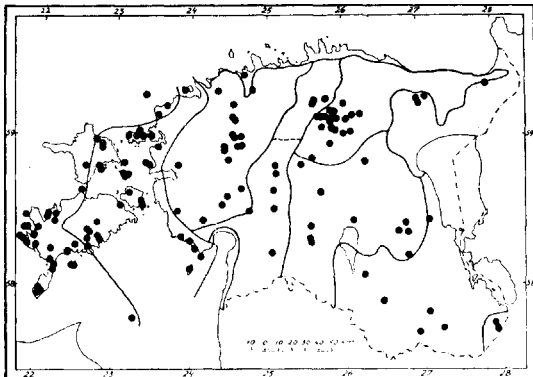
Kaastöölised (collaborators): stud. rer. nat. H. Aasamaa, L. Enari, agr. A. Ennvere, J. Eplik, B. Fromhold-Treu, agr. A. Gahov, Selma Kaaber, P. Kaaret, P. Kohava, stud. rer. nat. E. Kumari, prof. dr. E. Lepik, W. Loewis of Menar, J. Lunts, G. Mechmershausen, dr. agr. A. Miljan, mag. sc. nat. Elsa Pastak, Juta Rebane, A. Reeben, dr. W. J. Reinthal, dr. rer. for. A. Rühl, dr. B. Saarsoo, dr. pharm. H. Salasoo, prov. V. Sirgo, mag. bot. J. Talts, mag. bot. Sylvia Talts, agr. A. Tam-salu, dots. dr. P. W. Thomson, mag. A. Vaga, V. Viktorov, Ellen Vilbaste, dr. phil. G. Vilbaste, A. Wirén, A. Üksip.

Liikide kaardistamisel on peale literatuursete ja kaastöölistelt saabunud andmete kasustatud järgmisi suuremaid taimekogusid: Tartu Ülikooli Botaanikamuuseumi Eesti Herbaarium; Ülikooli Taimehaiguste-katsejaama herbaarium (andmed prof. dr. E. Lepik'u kaudu); Eesti Teaduste Akadeemia juures oleva Loodusuurijate Seltsi herbaarium; Eestimaa Kirjanduse Seltsile kuuluv Tallinna Provintsiaalmuuseumi herbaarium ja R. Lebert'i herbaarium (andmed dots. dr. P. W. Thomson'i kaudu); K. R. Kupffer'i herbaarium (andm. prof. dr. N. Malta kaudu, Riist).

Käesolevas „Eesti taimede“ IV mapis ilmumist algavate *Taraxacum*'i liikide puhul on rakendatud põhjamaade taraksakoloogide nomenklatuuri, arvesse võtmata üksikute liikide süsteematilist väärtust. *Taraxacum*'id on määranud ja teksti koostanud dr. B. Saarsoo.

151. *Ophioglossum vulgatum* Linné. — Maokeel.

Kasvab Eestis kohati kuivadel kuni niisketel niitudel ning puisniitudel, meeeldi ajuti üleujutatavais kohtades. Lääne-Eestis esineb mõnikord hulgi nõrgalt halofiilseil (suprasaliinseil) rannikuniitudel, moodustades *Sesleria coerulea* — *Primula farinosa* uniooni *Ophioglossum vulgatum*'i teisendi.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Kuusnõmme Bioloogiajaama lähedal niiskel *Betula pubescens*'i puisniidul.

Grows in Estonia sporadically in dry as well as in humid meadows and wooded meadows, readily

in places temporarily flooded. In the western part of the country it sometimes occurs abundantly in the (suprasaline), feebly saline belt of maritime meadows, forming a *Ophioglossum vulgatum* variant of the *Sesleria coerulea* — *Primula farinosa* union.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in a humid wooded meadow with *Betula pubescens*, near the Biological Research Station of Kuusnõmme.

1. VII 1932.

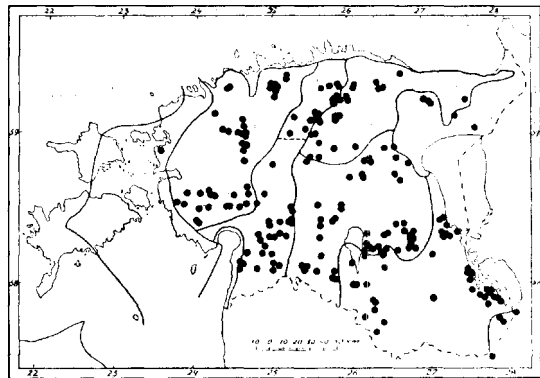
leg. Elsa Pastak.

152. *Betula humilis* Schrank. — Madal kask.

Eestis vaid mandril esinev, seega oma levila lääne-, resp. loodepiiri omav liik. Kasvab paiguti, ja harilikult hulgi, soistel niitudel, soorabades ja rabastuvais lodudes, moodustades *B. humilis*'e põõsastiku. — Esitatud materjal on tavaline var. *vulgaris* Perl. [L. A. Perfiljev: *Betula humilis* Schr. v jevropejskoj časti SSSR, Journ. bot. URSS XX. 6 (1935) 639; Fl. URSS V (1936) 285—286.]

Estonia inferior, Keilast lodesse viiva tee ääres, soo serval üksikud põõsad.

Restricted to the mainland of Estonia, thus reaching in our country

the western, or the north-western limit of distribution. It occurs sporadically and is usually abundant in swampy meadows, boggy swamps and boggy marshes, where it often forms a *Betula humilis* bush. — The material available belongs to the usual var. *vulgaris* Perf. [I. A. Perfiljev: *Betula humilis* Schr. v jevropejskoj časti SSSR, in Journ. bot. URSS XX. 6 (1935) 639; Fl. URSS V (1936) 285—286.]

Estonia inferior, parish of Keila, along the margin of a swamp.

2. VII 1935.

leg. P. Kohava.

**153. *Stellaria crassifolia* Ehrh. var. *paludosa* (Laest.) Fries. —
Paksulehine tähthein.**

[*S. uliginosa* var. *paludosa* Laestadius.]

Harilikult hulgi, eriti Põhja-Eesti soorabades, kinnikasvavate järvede õõtskamaral, märgades soodes, kraavides jne., tõenäoliselt enam levinud, kui selle üle käesoleval ajal on andmeid.

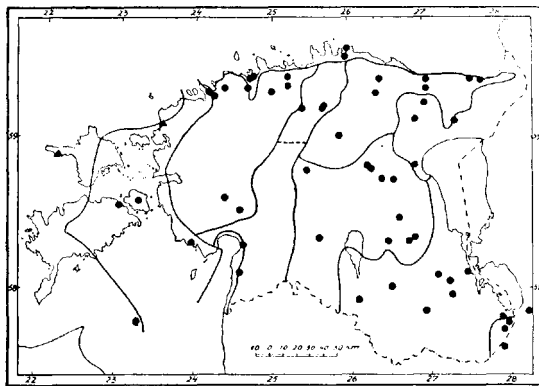
Estonia media, Laiuse khk., Tooma Kaasikjärve õõtsuvas, kinnikasvavas osas hulgi turbasambla sees.

Especially in northern Estonia *S. crassifolia* usually grows abundantly in wet as well as in boggy swamps, in ditches and in the *Sphagnum* unions of many lakes which are being choked, etc. It probably is more widely dispersed than till now known.

Estonia media, parish of Laiuse, abundantly, associated with *Sphagnum* in the choking-up part of lake Kaasikjärv, near the Peat Research Station of Tooma.

24. IX 1932.

leg. Sylvia Talts.

▲ var. *brevifolia* (Raf.) Fr.

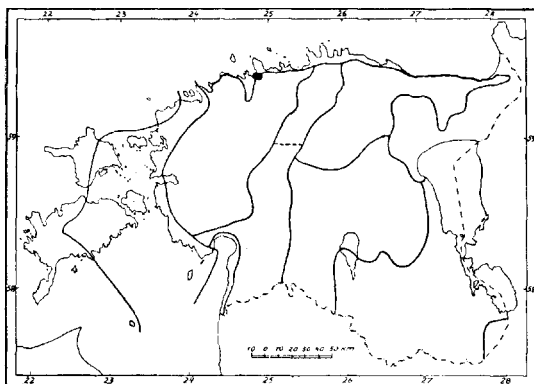
**154. *Cerastium alpinum* L. var. *lanatum* (Lam.) Hegetschweiler. —
Mägi-kadakkaer.**

[*C. lanatum* Lamarck; *C. villosum* Baumgarten.]

Arktoalpiinne, Eestis väga haruldane relikvtaim, mille ainsad kasvukohad on Tallinna Lasnamäel, paeseina pragudes ja klindi serval asuvais paemurdudes. — Looduskaitse Nõukogu otsusega on *C. alpinum* looduskaitse registreeritud [Riigi Teataja nr. 49, 1936, art. 408], kuuludes ka Tallinna Lasnamäe looduskaitse reservaatide [Riigi Teataja nr. 49, 1938, art. 456].

Estonia clivosa, Tallinna lähedal Maarjamäe lubjapae pragudes.

An arctic-alpine, in Estonia very rare subrelict species; it grows in

the clefts and stone-pits of the N. Estonian limestone cliffs, not far from Tallinn. — *C. alpinum* was entered on the nature protection records [Riigi Teataja (Government Gazette) No. 49, 1936, art. 408]. At the present time it also belongs to the Protection-Area of the alvar plants of Lasnamägi [Riigi Teataja No. 49, 1938, art. 456].

Estonia clivosa, in many clefts of the limestone rocks by Maarjamägi, E. of Tallinn.

2. VI 1933 ja 12. V 1934.

leg. A. Üksip.

155. *Silene nutans* Linné. — Longus põisrohi.

Esineb kogu Eestis kuivadel päikesepaistelisel kinkudel ja nõlvadel, kuivades hõredais metsades, kuivadel aasadel, loopealseil jne., sageli hulgi.

Estonia inferior, Keila khk., Nõmmelähedal Kadaka paemurrus, hõredalt pooltahtisel paeprügil.

Often *S. nutans* occurs abundantly, throughout Estonia on dry sunny slopes and hillocks, in thin forests, in dry meadows, alvars, etc.

Estonia inferior, parish of Keila, sparsely on the limestone-rubbish of a quarry by Kadaka, near Nõmme.

12. VII. 1933.

leg. V. Sirgo.

155-a. *Silene nutans* Linné. — Longus põisrohi.

Estonia intermedia, Ambla khk., Jäneda asunduse lähedal oleva hõreda segametsa lõunapoolsel nõlval.

Estonia intermedia, parish of Ambla, on the southern slope of a thin mixed wood on the Jäneda estate.

18. VIII 1933.

leg. A. Miljan.

156. *Dianthus deltooides* Linné. — Nurmnelk.

Eestis kohati levinud kuivadel liivanurmedel, niitudel, puisniitudel, hõredais männimetsades, kinkudel, metsa- ja teeservadel, järvekaldail, loopealseil jne., eelistades kuiva liiva- ja kruusapinnast.

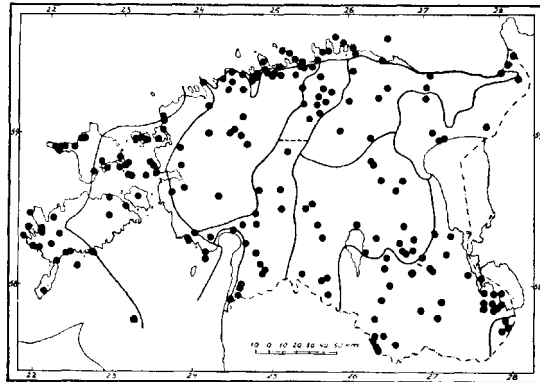
Estonia media, Kambja khk., Reola asunduse lähedal Kambja ürgoru lammil asuval Karjanõmme nimelisel liivapõhjalisel karjamaal.

Spread in Estonia sporadically on dry sandy plains, in dry meadows, wooded meadows, thin *Pinus silvestris* forests, as well as along outskirts of woods, lake-shores, etc., preferably on sandy or gravelly bottom.

Estonia media, parish of Kambja, on a sandy plain of the great Kambja valley, near the settlement of Reola.

22. VI 1935.

leg. A. Reeben.

157. *Aquilegia vulgaris* Linné. — Harilik kurekell.

[*A. vulgaris* L. var. *pratensis* Kittel; *A. vulgaris* L. var. *genuina* Roy et Foucaud.]

Lupjaeelistav ja vastaval pinnasel kogu Eestis levinud taim; kasvab hõredais lehtmetsades ja võsastikes, uhtlamm-metsades ja -niitudel, nõlvadel, teeservadel, kraavikaldail jne.; aedadest kergesti metsistuv liik.

Estonia inferior, Keila khk., Nõmme ümbruses Kadaka paemurrus, enamasti paepragudes. Saatjad (Companions): *Arabis hirsuta* ja *Sedum acre*.

A calciphilous species, spread over the whole territory of Estonia, in thin foliferous forests and shrubberies, in flooded riverside woods and meadows, along roads, ditches, etc. Often it also is found as an escape from the garden.

Estonia inferior, parish of Keila, in the quarry of Kadaka near Nõmme, usually in the clefts of the limestone.

15. VII 1933.

leg. V. Sirgo.

158. *Anemone ranunculoides* Linné. — Kollane ülane.

Kogu Eestis paiguti hõredais niiskeis lehtmetsades, puisniitudel, võsastikes ja lepestikes, harva ka niitudel. Kasvab enamasti salguti, sageli koos *A. nemorosa*ga, aga esineb sellest harvemini.

Estonia maritima borealis, Kuusalu khk., Kaberla lähedal Kaleviliiva luuteseljandiku kohal ojaäärses liivases lepa- ja sarapuu-metsas. Saatjad (Companions): *Alnus incana*, *Corylus avellana*, *Dryopteris Linnæana* (soc.), *Poa nemoralis*.

Throughout Estonia in damp foliferous forests, wooded meadows and shrubberies, especially in bushes of *Alnus incana*; rarely also in meadows. It usually grows in colonies associated with *A. nemorosa*, but is not found so often as the latter.

Estonia maritima borealis, parish of Kuusalu, along a little brook in a sandy mixed wood of *Alnus incana* and *Corylus avellana*.

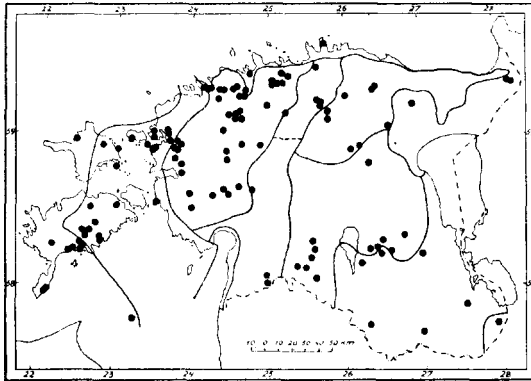
24. V 1935.

leg. **H. Aasamaa.**

159. *Berberis vulgaris* Linné. — **Kukerpuu.**

Levinud kogu Eestis, eriti mandri loodeosa transgressioonialadel, esineb kuivadel teeservadel, aedade ääres, müüridel, võsastikes, metsades ja nende servadel, loopealsedel, kinkudel ja nõivadel ning puisniitudel; metsistub

kergesti ja osa leiukohti on kahtlemata nii tekkinud. — Et *B. vulgaris* on peremees-taimeks kõrre-rooste, *Puccinia graminis* Pers., on ta Eestis vastava seadusega määratud sundhävitamisele [Riigi Teataja nr. 91, 1932, art. 696], aga Ruhnu saarel 1934. a. tegelikult hävitatud.

Estonia inferior, Keila khk., lehtmetsas 3 km Keilast lää-

nes, lubjarikkal pinnasel. Saatjad (Companions): *Quercus robur* ja *Corylus avellana*.

Dispersed over the whole territory, especially on dry limy soils of the "immersed region" in the NW. of the Estonian mainland. *B. vulgaris* grows along roads and hedges, on hillocks, slopes and walls, in wooded meadows, alvars, shrubberies as well as in forests and along their margins. It often is also found escaped from cultivation. — As a host plant of the Black rust, *Puccinia graminis* Pers., in conformity with the law, *B. vulgaris* is to be extirpated in Estonia [Riigi Teataja (Government Gazette) No. 91, 1932, art. 696]. On the Estonian isle of Ruhnu it was eradicated in 1934.

Estonia inferior, parish of Keila, in a foliferous forest 3 km W. of Keila, on limy soils.

30. V 1937 ja 18. IX 1938.

leg. **A. Üksip** ja **P. Kohava.**

160. *Corydalis solida* (Miller) Swartz. — **Harilik lõokannus.**

[*Fumaria bulbosa* γ. *solida* Linné; *F. solida* Miller; *Corydalis bulbosa* DC.]

Levinud huumuserikkais lehtmetsades, varjulistel nõivadel, kaldavõsastikes, harva ka niitudel; esineb harilikult hulgi.

Estonia intermedia, Järva-Madise khk., Mägede küla juures oleva Valgehobuse mäe edelajalamil. Saatjad (Companions): *Anemone nemorosa*, *Lamium galeobdolon*, *Hepatica triloba*, *Viola mirabilis*, *Gagea lutea*.

Occurs in several deciduous woods rich in humus, on shady slopes, in riverside shrubberies, rarely also in meadows; in all these places the plant usually grows abundantly.

Estonia intermedia, parish of Järva-Madise, along a hillside near the village of Mägede.

27. V 1935.

leg. J. Lunts.

161. *Drosera rotundifolia* Linné. — Ümmaralehine huulhein.

Kogu Eestis väga tavaline kõrgrabade ja soorabade taim; harvem turba-soodes, harilikult koos *Sphagnum*'i liikidega.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Vedruka raba serval turbasamblal, koos kanarbikuga mändide all.

Throughout Estonia very frequent in bogs and transition bogs, seldom in swampy meadows, usually associated with *Sphagnum*.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in the marginal part of the Vedruka bog, with *Calluna vulgaris* and *Sphagnum*.

12. VII 1932.

leg. Juta Rebane.

162. *Drosera anglica* Hudson. — Pikalehine huulhein.

[*D. longifolia* Linné p. p.]

Levinud kogu Eestis peam. rabalaukais, ka soodes, soorabades ja rabastuvais lodudes.

Estonia inferior, Keila khk., Pääsküla raba laukas koos turbasambla ja *Scheuchzeria palustris*'ega.

Spread over the whole territory of Estonia, especially in pools of peat-bogs as well as in swamps, transition-bogs and boggy marshes.

Estonia inferior, parish of Keila, in a pool of the Pääsküla bog, associated with *Scheuchzeria palustris* and *Sphagnum*.

10. VII 1933.

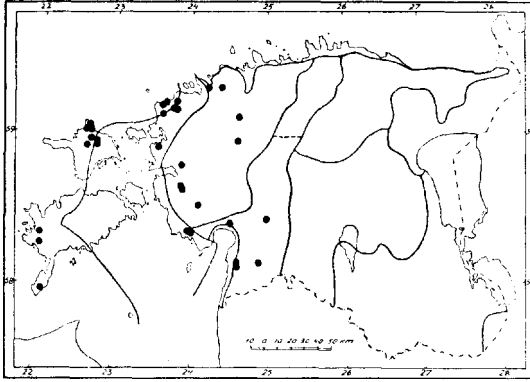
leg. Juta Rebane.

163. *Drosera intermedia* Hayne. — Keskmise huulhein.

[*D. longifolia* Linné p. p.]

Pseudoatlantiline liik, mille levik piirdub saartega ja mandri lääneosaga; kasvab rabalaugastes turbamudal, soorabades, harvemini ka rabastuvais lodudes ja lubjarikkais *Schoenus ferrugineus*'e soodes.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Vedruka rabas.

6. VIII 1933.

A pseudo-atlantic species, confined to the Estonian islands and the western part of the mainland; it grows in the muddy pools of peat-bogs, in transition-bogs, rarely also in limy *Schoenus ferrugineus* swamps.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in the Vedruka peat-bog.

A. Tamsalu.

164. *Agrimonia eupatoria* Linné. — Harilik maarjalepp.

[*A. eupatoria* L. subsp. *officinalis* (L. a. m.) G a m s.]

Kogu Eestis, aga enam-vähem paiguti levinud, eriti lubjarikkal kuival rühk- ja savipinnasel; kasvab puisniitudel, metsaservadel, hõredamais kuivemais lehtmetsades ning võsastikes, teeservadel, põllupeenrail jne.

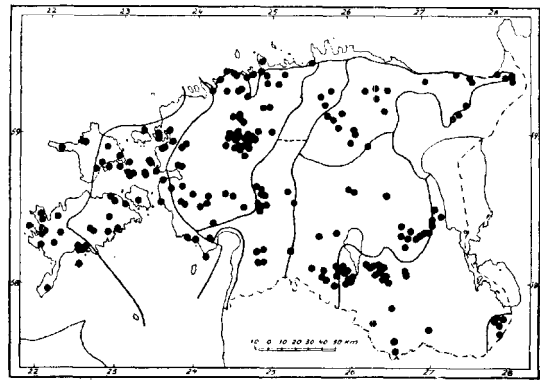
Estonia intermedia, Saarde khk., Reiu jõe kaldavõsastikus Ristiküla Orumäe talu kohal.

Spread more or less sporadically over the territory of Estonia, especially on dry limy and clayey soils; it grows in wooded meadows, in dry thin foliferous forests and along their margins, in shrubberies, along roads, etc.

Estonia intermedia, parish of Saarde, along a riverside shrubbery near the village of Ristiküla.

26. VII 1936.

leg. Sylvia Talts.

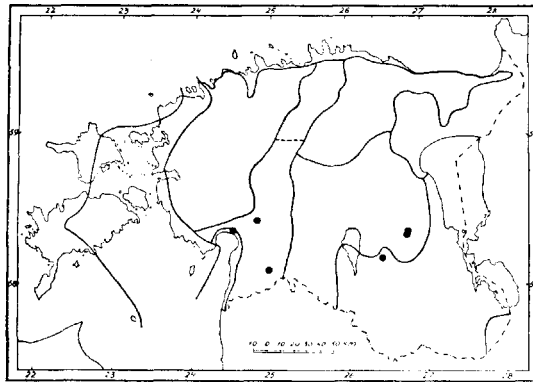
165. *Oxalis stricta* Linné. — Kollane e. sirge jänesekapsas.

Antropohoorne, umbrohuna levinud liik; esineb harilikult hulgi keeduvilja-aedades, surnuaedades, parkides ja põldudel.

Litorale heademesteense, Pärnu, Riia maantee äärsel kalmistul, cop.

An anthropochore species, as a weed usually abundant in orchards, graveyards, parks and fields.

Litorale heademesteense, Pärnu, in a graveyard, cop.

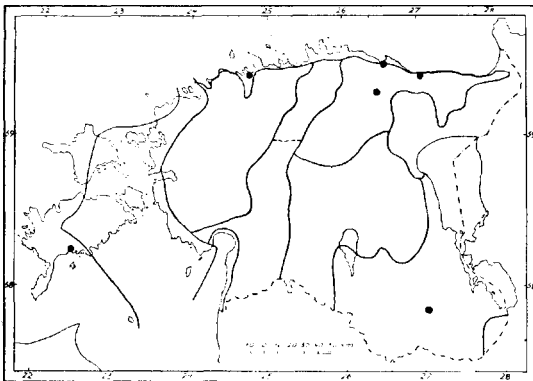
24. VIII 1937.

leg. P. Kaaret.

166. *Chaerophyllum bulbosum* Linné. — Mugul-varesputk.

[*Myrrhis bulbosa* Sprengel.]

Paiguti metsistunult aedades, parkides, ojade ja jõgede kaldatihnikuis. — Esitatud materjal on selle liigi var. *eu-bulosum* Hermann.

Estonia superior, Viru-Jaagupi khk., Põlula asunduse aia müüri ääres kogumikuna ja üksikult teeservadel.

A naturalized escape from cultivation, is found locally in parks, gardens, in riverside shrubberies, etc. — The material available is the var. *eu-bulosum* Hermann.

Estonia superior, parish of Viru-Jaagupi, in the park and along the roads of the settlement of Põlula.

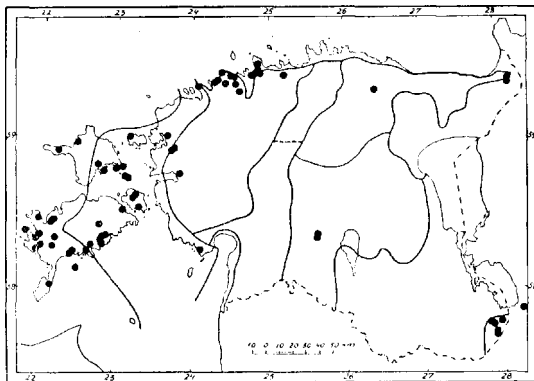
8. VII 1936.

leg. G. Mechmershausen.

167. *Torilis anthriscus* (L.) Gmelin. — Harjasputk.

[*Tordylium Anthriscus* Linné.]

Peamiselt Loode-Eestis ja saartel levinud liik; kasvab harilikult võsastikes, teeservadel, aedade ääres, põllupeenardel ja metsaservadel. — Käesolev materjal kuulub alaliiki, subsp. *eu-anthriscus* Thellung.

Estonia media,
Kõstiveski Viljandi
juures, põllu ääres kasva-
vas lepavõsastikus.

Occurs mainly in
NW. Estonia and on the
islands; it grows in
bushes and along road-
sides, railings and the
edges of fields. — The
material at hand belongs
to the subsp. *eu-anthriscus*
Thellung.

Estonia media,
near Viljandi in a coppice of *Alnus incana*.

21. VII — 12. VIII 1933.

leg. **W. J. Reinthal.**

168. *Pyrola uniflora* Linné. — Kuningakübar.

[*Moneses u.* A. Gray; *Monesis u.* Alefeld; *Moneses grandiflora* Salisbury.]

Levinud kogu Eestis vanemais huumuserohkeis ja varjukais kuusemetsades ja kuuse-segametsades, ka kuuse-lodumetsade mätastel, enamasti salguti.

Alutagia, Narva-Jõesuu varjukas kuuse-männi segametsas.

Dispersed in Estonia in old shady *Picea excelsa* woods rich in humus and in *P. excelsa* mixed and marshy woods, usually in colonies.

Alutagia, in a shady *Picea excelsa* — *Pinus silvestris* mixed wood, in the neighbourhood of Narva-Jõesuu.

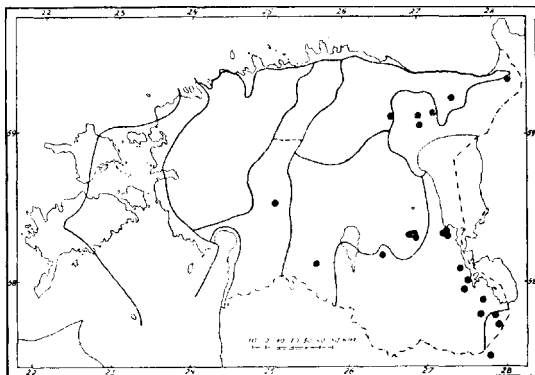
29. VI 1935.

leg. **V. Viktorov.**

169. *Gentiana pneumonanthe* Linné. — Pärís emajuur.

Eestis vaid mandril, peamiselt idaosas, pillatult. Kasvab turbapinnasega niiskeil niitudel ja soosaartel, harvemini mineraalpiinasega jäätmaadel, hõredais lehtmetsa-saludes, raismikel jne.

Estonia orientalis, Võnnu khk., Emajõe suudmealal Kalli järve kaldal asuva Haabisaare soosaarel. Saatjad (Companions): *Betula humilis*, *Salix rosmarinifolia*, *Iris sibirica*, *Lysimachia vulgaris*, *Filipendula ulmaria*, *Cnidium venosum*, *Inula britannica*, *Senecio paludosus*. Huumuse pH 5,0.

Dispersed in Estonia mainly in the eastern part of the mainland. *G. pneumonanthe* usually grows in damp meadows and in moor-islets on peat-ground, seldom on mineral soils, — in waste places, thin foliferous forests, wood-clearings, etc.

Estonia orientalis, parish of Võnnu, the delta-district of the river Emajõgi, in a moor-islet by the Kalli lake.

2. VIII 1931.

leg. V. Sirgo.

170. *Gentiana cruciata* Linné. — Súdame-emajuur.

Eestis leviku loodepiiri omav, lubjalembene, kohati võrdlemisi haruldane taim. Kasvab kuivadel oosidel, kinkudel, nõlvadel ja uhtlamm-aasadel; sage ka Põhja-Eesti paeseina ülemisel serval (põhjapiir).

Estonia inferior, Jüri khk., Aruküla Mädajärve lähedal kuival kruusasel oosil.

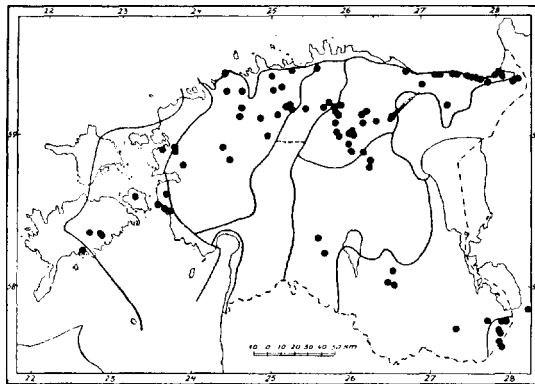
A locally rare calciphilous species, reaching in Estonia the north-western limit of its distribution. *G. cruciata* grows on dry hillocks and slopes, on many ases and in dry riverside meadows;

it even occurs abundantly in pastures along the upper verge of the N. Estonian limestone cliffs (the northern limit of distribution).

Estonia inferior, parish of Jüri, on a dry gravelly ás by the lake of Mädajärv, in the vicinity of Aruküla.

31. VII 1934.

leg. A. Üksip.

171. *Gentiana amarella* L. subsp. *lingulata* (C. A. Agardh)

F. Areschoug. — Sügis-emajuur, keeljas e.

[*G. lingulata* C. A. Agardh; *G. amarella* β . *livonica* Eschscholtz.]

Esineb Eestis paiguti niitudel, loopealsetel, nõlvadel, teeservadel, karjamaadel jne., ka turbapinnasel.

Estonia media, Tartu-Maarja khk., Lohkva küla ümbruses soise niidu kraavikaldal. Saatjad (Companions): *Trifolium spadicum*, *Geum rivale*, *Ranunculus acer*, *Rhinanthus major*, *Briza media*, *Rumex acetosa*, *Primula farinosa*, *Galium mollugo*, *Cirsium palustre*, *Prunella vulgaris*, *Hieracium pilosella*, *Linum catharticum*, *Centaurea jacea*, *Polygala amarella*.

In Estonia sporadically in alvars, pastures, on slopes, along roadsides, even on peat-ground.

Estonia media, parish of Tartu-Maarja, along a ditch in a swampy meadow, in the vicinity of the village of Lohkva.

3. VII 1930.

leg. H. Salasoo.

172. Satureja acinos (L.) Scheele. — Nõmmemünt.

[*Thymus Acinos* Linné; *Calamintha Acinos* Clairville.]

Kogu Eestis harilik, eriti kuival lubjarikkal pinnasel esinev liik; kasvab loopealseil, kinkudel, nõlvadel, luidetel, hõredates metsades, teeservadel jne.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Atla küla ligidal alvaril.

Common in the whole of Estonia, especially on dry limy soils; it grows in alvars, thin forests, on hills, slopes, dunes, along roads, etc.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, on alvar-ground near the village of Atla.

5. VIII 1933.

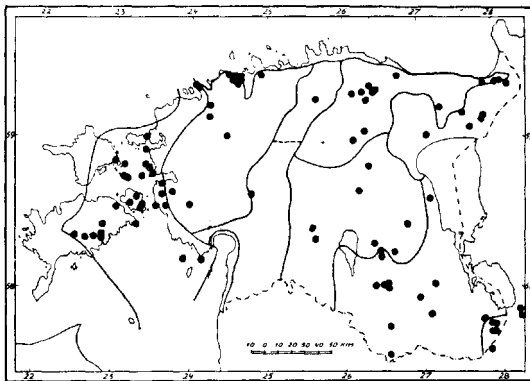
leg. A. Vaga.

173. Veronica teucrium L. subsp. pseudochamaedrys

(Jacq.) Nyman. — Laialehine mailane.

[*V. latifolia* Jacq. et auct. p. p., non L.; *V. pseudochamaedrys* Jacquin.]

Bestis saartel läänepiiri omav liik. Kasvab meeleldi lubja-aluspinnasega liivastel aladel: nõlvadel, metsaservadel, aasadel, niitudel; ka suprasallinseil rannikuniitudel ning kuivadel uhtlammasadel, sageli suuremate kogumikkudena.

Estonia maritima orientalis, Karuse khk., Metsküla lääneserval asuval päikesepaistelisel nõlvakul, Matsalu lahe rannikult 0,5 km lõunas, suurte kogumikkudena. Saatjad (Companions): *Lathyrus pratensis*, *Vicia cracca*, *Galium verum*, *Campanula glomerata*.

This species reaches the western limit of its distribution on the Estonian islands. It readily grows on sandy soils with a limy underground: on slopes, along roads and the margins of forests, in meadows, etc.; sometimes the plant occurs in great colonies in the suprasaline belt of the maritime meadows as well as in dry riverside meadows.

Estonia maritima orientalis, parish of Karuse, in great colonies on a sunny verge near Metsküla, 0,5 km S. from the Matsalu bay.

6. VII 1934.

leg. E. Kumari.

174. *Plantago indica* Linné. — Liiv-teeleht.

[*P. arenaria* Waldstein et Kitaibel; *P. ramosa* (Gilib.)
Ascherson; *Psyllium ramosum* Gilbert.]

Kagupoolse päritolu psammofiit, Eestis haruldase tulnukana.

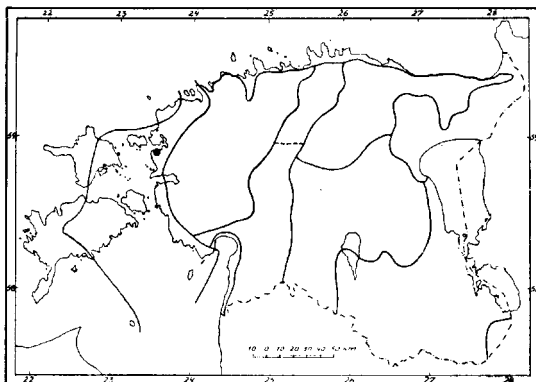
Estonia maritima orientalis, Ridala khk., raudteetammil 1 km Haapsalu raudteejaamast Rohuküla suunas. Esimesed andmed samast kohast a. 1923.

An introduced, rare psammophilous species, native to the South-East.

Estonia maritima orientalis, parish of Ridala, on the railroad embankment 1 km SWW. of Haapsalu; was for the first time observed in 1923.

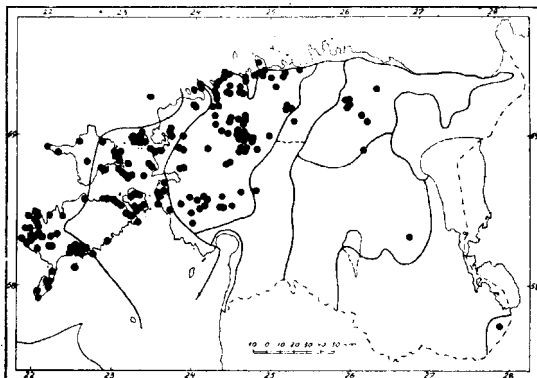
20. VIII 1934.

leg. Ellen Vilbaste.

175. *Asperula tinctoria* Linné. — Värv-varjulill.

Kaltsiifiline kuivuselembene liik, Eestis väga harilik ja rohke saarte ja mandri loodeosa loopealseil, paeklibust randvallidel, madalapõhjalise rühkpinnasega männimetsades, puisniitudel jne.; haruldasem lubjarikkal moreenpinnasel ja liivas- tel aladel.

Estonia inferior, Keila khk., Harku järve kohal niidul ja võsas.

A calciphilous species, very common and abundant on the islands and NW. of the Estonian mainland; it grows in dry alvars, thin-layered, limy *Pinus silvestris*

forests, wooded meadows, etc.; rarely also in moraine districts rich in lime and on sandy soils.

Estonia inferior, parish of Keila, in a meadow and bush by the Harku lake.

1. IX 1933.

leg. V. Sirgo.

175-a. *Asperula tinctoria* Linné. — Värv-varjulill.

Estonia inferior, Hageri khk., kirikla lähedal teeservadel.

Estonia inferior, parish of Hageri, along a roadside near the vicarage.

13. VII 1922.

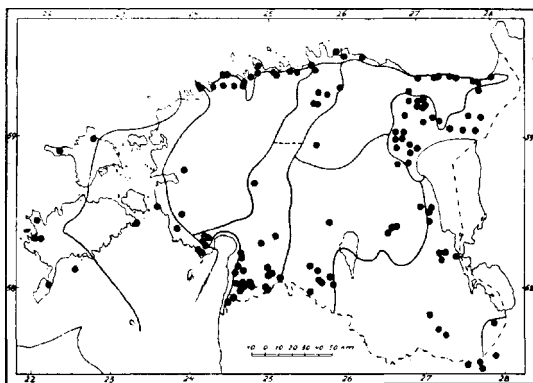
leg. **P. W. Thomson.**

176. *Asperula odorata* Linné. — Lõhnav varjulill.

Kohati ja harilikult hulgi huumuserikkais, niiskeis ja varjukais kuuse-segametsades ja paekalda alustes lehtmetsades, *Galeobdolon-Asperula-Asarum*'i unioonis.

Estonia maritima borealis, Jõe-lähtme khk., Viimsi pangaaluses lehtmetsas.

Spread in Estonia sporadically and usually abundant in humid and shady *Picea excelsa* mixed woods rich in humus, also in foliferous forests underneath the N. Estonian limestone cliffs; it belongs to the characteristics of the *Galeobdolon-Asperula-Asarum* union.

Estonia maritima borealis, parish of Jõelähtme, in deciduous forests by the cliffs of Viimsi.

11. VI 1933.

leg. **Juta Rebane.**

177. *Asperula rivalis* Sibthorp et Smith. — Oja-varjulill.

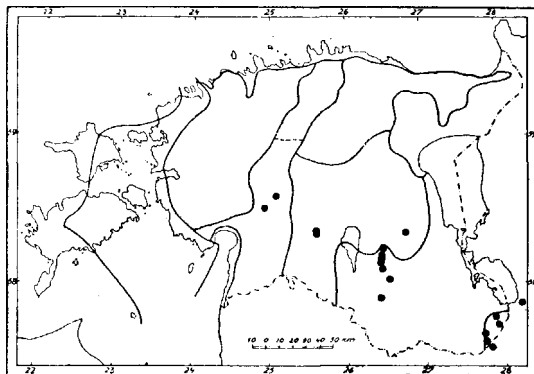
[*A. Aparine* M. Bieberstein, Schott.]

Eesti mandril (*Eint*) leviku loodepiiri omav, võrdlemisi haruldane liik.

Kasvab ojade ja jõgede niiskeil kaldail ja kaldavõsastikes ning jõesaartel.

Estonia media, Viljandi juures Uueveski orus, ojakaldal kasvavas lepa- ja paju võsastikus.

A relatively rare species, reaching in Estonia (*Eint*) the NW. limit of its distribution. It grows on damp river-banks, in riverside bushes as well as on river-islets.

Estonia media, Uueveski at Viljandi, along the brookside shrubberies of *Alnus incana* and *Salices*.

22. VII 1933.

leg. W. J. Reinthal.

178. *Succisa pratensis* Moench f. *glabrata* Schultz. —

Peetri piibeelt.

[*S. praemorsa* Ascherson; *Scabiosa Succisa* Linné;
Scabiosa praemorsa Gilibert.]

Kogu Eestis võrdlemisi harilik liik; kasvab niiskeil niitudel ja puisniitudel, lodudes, lodumetsades, kuuse-segametsades, võsastikes jne., sageli ka rabastuval pinnasel ja soonitudel.

Estonia inferior, Rapla khk., Jalase ja Lipstu küla vahel Sõbessoo. Saatjad (Companions): *Betula pubescens*, *B. nana*, *Molinia coerulea*, *Dryopteris cristata*.

Relatively common in Estonia, *S. pratensis* grows in damp meadows, wooded meadows, marshes, marshy woods, *Picea excelsa* mixed woods, shrubberies, etc., often even on boggy ground and in swampy meadows.

Estonia inferior, parish of Rapla, in the Sõbessoo swamp between the villages of Jalase and Lipstu.

25. VIII 1934.

leg. H. Aasamaa.

179. *Senecio vernalis* Waldstein et Kitaibel. — Kevade-ristirohi.

Antopohorne, käesoleval ajal Kagu-Eestis liivastel aladel edasileviv taim. Kasvab harilikult avaühinguis raismikel, liivanurmedel, kraavikallastel, raudteel ja kergemullalistel põldudel.

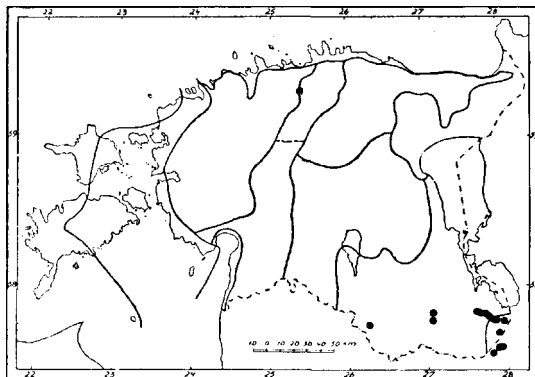
Estonia sarmatica, Vilo peatuskoha lähedal Petseri-Irboska raudteel.

An anthropochore species, at present in dispersion over the sandy soils of SE. Estonia. It grows ordinarily in the open vegetation of wood-clearings, on sandy plains, along ditches and railroads, as well as a weed on light arable land.

Estonia sarmatica, along the railroad-embankment of Petseri-Irboska, near Vilo.

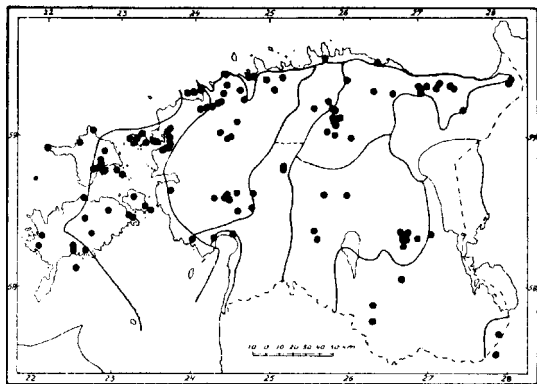
21. V 1933.

leg. K. Eichwald.

180. *Tragopogon pratensis* Linné. — Harilik piimjuur.

Antropohoorne, Eestis enam-vähem paiguti levinud liik; kasvab mõnikord hulgi niiskeil kuni kuivadel aasadel, teeservadel jne. — Käesolev materjal on selle liigi subsp. *eu-pratensis* Thellung.

Estonia media, Tartu, Raadi pargi päikesepaistelises kohtades.

An anthropochore species, in Estonia dispersed more or less locally; it sometimes grows abundantly in damp as well as in dry meadows, along roadsides, etc. — The material available belongs to the subsp. *eu-pratensis* Thellung.

Estonia media, Tartu, in sunny places in the Raadi Park.

VII 1938.

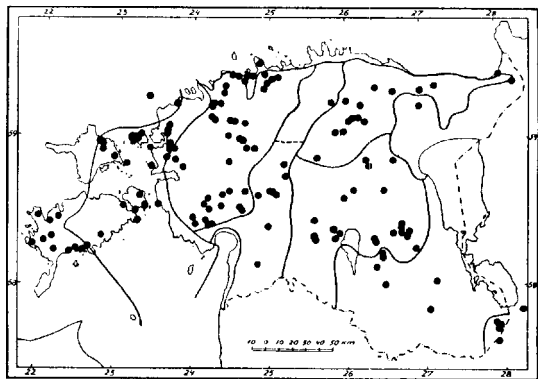
leg. E. Lepik ja Salme Käspert.

181. *Crepis praemorsa* (L.) Tausch. — Tõmpjuurene koertubakas.

Oma areaali põhjapiiril enam-vähem kogu Eestis esinev liik; kasvab paiguti hulgi niiskeil kui ka kuivemal niitudel ja puisniitudel, meeleldi lubjarikkamal pinnasel.

Estonia inferior, Keila khk., Harku ümbruses kuival lubjarikkal alvar-niidul.

Although on the northern boundary of its area, *C. praemorsa* nevertheless is spreading over the whole territory of Estonia: in places it grows abundantly in damp as well as in dry and wooded meadows, readily on calcareous soils.

Estonia inferior, parish of Keila, in a dry limy meadow upon alvar ground, in the neighbourhood of Harku.

13. VI 1934.

leg. A. Üksip.

182. *Lactuca muralis* (L.) Fresenius. — Jänessalat.[*Mycelis muralis* Reichenbach; *Cicerbita m.* Wallroth.]

Suuremate või vähemate levikulünkadega kogu Eestis; kasvab peamiselt varjukais, huumuserohkeis kuuse-segametsades ja kuusemetsades, harvemini lehtmetsa-saludes, põõsastikes, prügil jne.

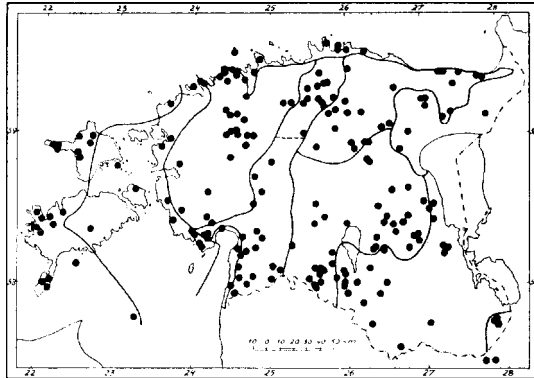
Estonia orientalis, Nõo khk., Vapramäe männi-kuuse segametsas. Saatjad (Companions): *Rubus idaeus*, *Pyrola secunda*, *Fragaria vesca*, *Goodyera repens*, *Satureja vulgaris*, *Lonicera xylosteum*, *Chamaenerium angustifolium*, *Crepis biennis*.

With frequent gaps, *L. muralis* is spread over the whole of Estonia; it inhabits the shady *Picea excelsa* and *P. exe.* mixed woods rich in humus; it is rarely found in deciduous groves and shrubberies, on rubbish, etc.

Estonia orientalis, parish of Nõo, in the *Pinus silvestris* — *Picea excelsa* wood at Vapramägi.

20. VII 1930.

leg. H. Salasoo.

182-a. *Lactuca muralis* (L.) Fresenius. — Jänessalat.[*Mycelis muralis* Reichenbach; *Cicerbita m.* Wallroth.]

Estonia inferior, Rapla khk., Ohukotsu vahtkonna riigimets Hiienurme põldude kohal, kuuskede all ühes saatja *Neottia nidus-avis*'ega.

Estonia inferior, parish of Rapla, in the *Picea excelsa* forest of Ohukotsu, accompanied by *Neottia nidus-avis*.

17. VIII 1934.

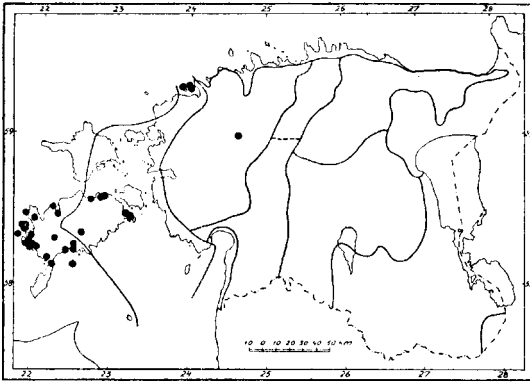
leg. H. Aasamaa.

183. *Taraxacum intercedens* Marklund.

Esineb peamiselt saarte (üks leiukoht tuntud ka mandril: Einf, Rapla khk.) halofiilsetel rannikuniitudel, niisketel niitudel, luidetevahelistes niisketes lohkudes jne. — Kuulub spontaansesse floorasse, väljaspool Eestit tuntud vaid Rootsi Ölandi saarelt.

Lit.: G. Marklund, Die *Taraxacum*-Flora Estlands. Acta Bot. Fenn. XXIII. 80 (1938).

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse vaimuhaigla ja Himmiste küla vahel alvari ülenjutatavail kohtadel.

Is found mainly on the Estonian islands (with a single habitat on the mainland, in Einf, parish of Rapla) in saltish maritime meadows, in damp meadows, in moist depressions of dunes, etc. — A spontaneous plant, outside Estonia known only in the isle of Öland, in Sweden.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna,

on temporarily flooded alvar-spots between the Lunatic Asylum in Pilguse and the village of Himmiste.

1. VI 1936 ja 30. V 1937.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

184. *Taraxacum xerophilum* Marklund.

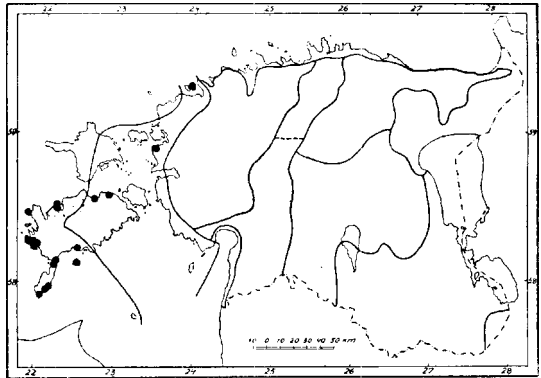
Senini ainult Eestist tuntud spontaane võilill. Esineb kaunis harva saarte ja mandri lääneranniku alvaritel, luidetel, suprasaliinsetel niitudel jne.

Lit.: G. Marklund, Die *Taraxacum*-Flora Estlands. Acta Bot. Fenn. XXIII. 87 (1938).

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse lahe ääres suprasaliinisel alvaritaolisel niidul.

A spontaneous dandelion, till now known only on Estonian islands and the western littoral of the mainland. It is comparatively rare on alvars, dunes, in suprasaline meadows, etc.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in a suprasaline alvar meadow by the bay of Pilguse.

11. ja 21. V 1937.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

185. *Taraxacum obliquum* (Fr.) Dahlstedt. — Kiivas võilill.

Kasvab Eestis harva saarte ja mandri lääneranniku alvaritel, luidetel, suprasaliinsetel randniitudel jne.

Lit.: H. Dahlstedt, Om skandinaviska *Taraxacum*-former. Bot. Notiser 1905 p. 164.

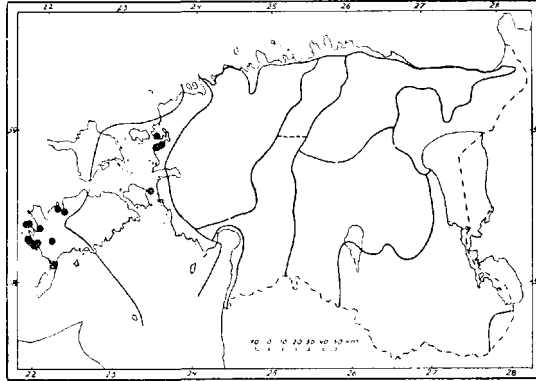
Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse lahe ääres karjatatud suprasaliinisel alvaritaolisel niidul.

Confined in Estonia to the islands and the western littoral of the mainland, where it rarely grows on alvars, dunes, in suprasaline meadows, etc.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in a grazed suprasaline alvar-like meadow by the bay of Pilguse.

21/31. V 1937 ja 2. VI 1938.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

186. *Taraxacum balticum* Dahlstedt. — Balti võilill.

Sage saarte halofiilsetel randniitudel, harvemini ka niisketel niitudel ja puisniitudel, alvarite niisketes kohtades jne. Seni leitud Emoc, Emor, Einf, Lh.

Lit.: H. Dahlstedt, Om skandinaviska *Taraxacum*-former. Bot. Notiser 1905 p. 162.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse juures halofiilsel randniidul, pillatult.

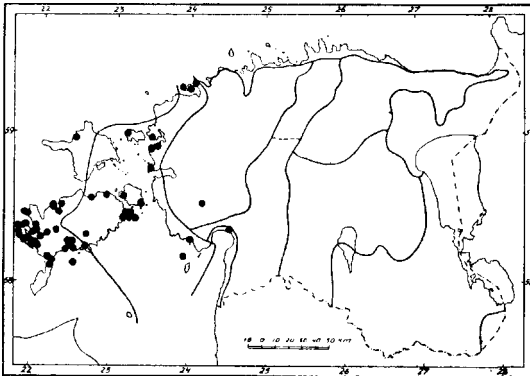
Frequent in the saltish maritime meadows of the Estonian islands, seldom in damp meadows and wooded

meadows, in damp localities of alvars, swamps, etc. As yet found in Emoc, Emor, Einf, Lh.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, scattered in a salt meadow, not far from Pilguse.

6. VI 1933.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

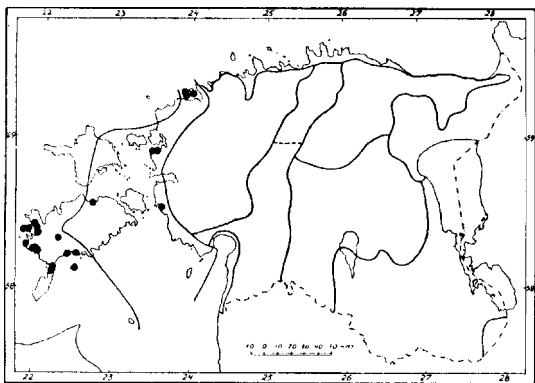

187. *Taraxacum decolorans* Dahlstedt.

[*T. palustre* (Ehrh.) Dahlst. subsp. *concolor* Dahlst.]

Esineb harva saarte ja mandri lääneranniku (Emoc, Emor) halofiilsetel niitudel, niisketil niitudel ja puisniitudel, alvarite madalamatel kohtadel jne. Iseloomulik on muude tunnuste kõrval värvilise triibu puudumine keel-

õite välimisel pinnal, mis sugune näht ei esine ühelgi teisel senituntud Eesti võilillel.

Lit.: 1. H. Dahlstedt, *Taraxacum palustre* (Ehrh.) und verwandte Arten in Skandinavien. Arkiv för botanik VII. N:o 6 p. 14 (1907); 2. H. Dahlstedt, Om Ölands *Taraxacum* flora. Arkiv för botanik XIX. N:o 18 p. 8 (1925).

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse vaimuhaigla ja Himmiste küla vahel alvari üleujutatavail kohtadel.

Confined to the Estonian islands and the western littoral of the mainland (Emoc, Emor); it rarely is found in saltish maritime meadows, in low-situated alvars, etc. Besides other signs, the absence of the coloured streak outside the ligulate florets is characteristic, — a singular case amongst all the dandelions till now found in Estonia.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in temporarily flooded alvar spots between the Lunatic Asylum in Pilguse and the village of Himmiste.

29. V 1937.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

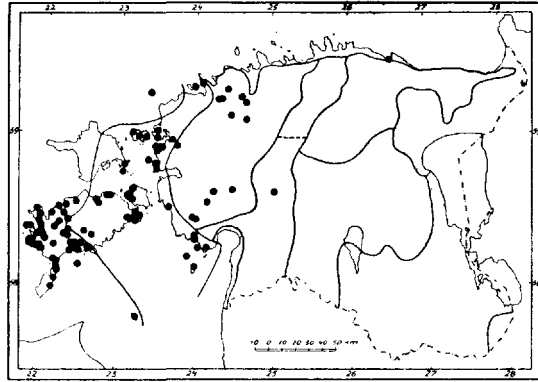
188. *Taraxacum palustre* (Ehrh.) Dahlstedt. — **Soo-võilill.**

Levinuim *Palustria*-rühma kuuluv võilill Eestis. Kasvab halofiilseil randniitudel, niiskeil niitudel ja puisniitudel, alvarite niiskemais kohtades, sood-s jne. Senini leitud saartel ja mandri lääneosas. Esineb nii õietolmuta kui ka õietolmuga (harvemini) vormides; käesoleval vormil puudub õietolm tolmukottides.

Lit.: H. Dahlstedt, *Taraxacum palustre* (Ehrh.) und verwandte Arten in Skandinavien. Arkiv för botanik VII. N:o 6 p. 8 (1907).

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Pilguse juures halofiilisel randniidul, pillatult.

The most widely dispersed dandelion of the *Palustria* group in Estonia. It grows in salt maritime meadows as well as in damp meadows and wooded meadows, in the moist spots of alvars, in swamps, etc. Till now *T. palustre* has been found on the Estonian islands and the western part of the mainland. It is presented in forms with pollen and (seldom) without pollen; in the material available the anthers are without pollen.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, scattered in the saline meadows by Pilguse.

6. VI 1933.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

189. *Taraxacum praestans* Lindberg fil.

Ainus *Spectabilia*-rühma kuuluv võilill Eestis. Senini leitud vaid Saaremaal, kus kasvab harva kuuse-segametsades ja salu-lehtmetsades. Kuulub pärismaisesse floorasse.

Lit.: H. Lindberg, *Taraxacum*-former från södra och mellersta Finland. Acta Soc. F. Fl. Fenn. XXIX. No 9 p. 24 (1907).

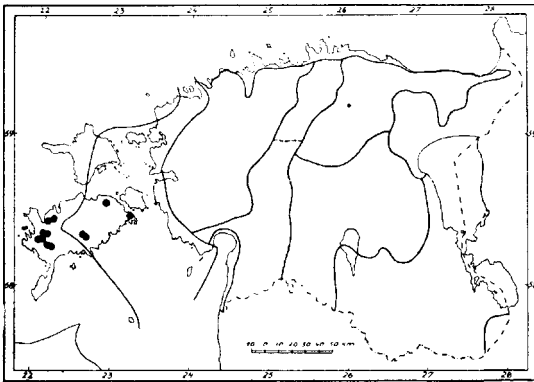
Estonia maritima occidentalis, Kärla khk., Käesla ja Pühajõe vahel hõredas kuuse-segametsas. Saatjad (Companions): *Anemone nemorosa*, *Equisetum silvaticum*, *Aegopodium podagraria*, *Geum rivale*, *Filipendula ulmaria* jt.

This is the single *Taraxacum* from the *Spectabilia* group in Estonia. Till now found only in Saaremaa, where it rarely occurs in *Picea excelsa* mixed woods and in rich deciduous groves. It belongs to the spontaneous flora.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kärla, in a thin *Picea excelsa* mixed wood between Käesla and Pühajõe.

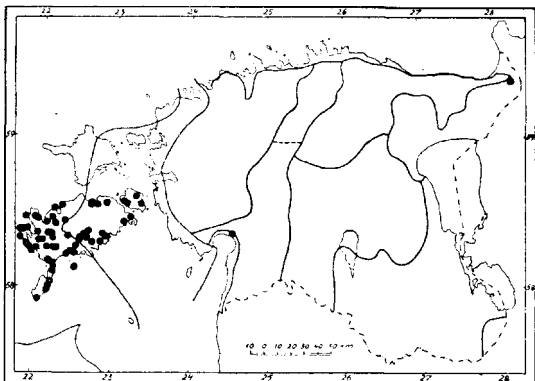
12. VI 1938.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

190. *Taraxacum dilatatum* Lindberg fil.

Esineb tihti Lääne-Eesti suprasaliinsetel randniitudel, niitudel ja puisniitudel, alvaritel, parkides jne., kus kuulub spontaansesse floorasse.

Lit.: H. Lindberg, *Taraxacum*-former från södra och mellersta Finland. Acta Soc. F. Fl. Fenn. XXIX. No 9 p. 22 (1907).

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Katrimaa poolsaarel hõredas männikus. Saatjad (Companions): *Sesleria coerulea*, *Geum rivale*, *Filipendula ulmaria*, *Ranunculus acer*, *Taraxacum tenebricans* jt.

Occurs frequently on the W. Estonian islands, — in suprasaline maritime meadows, wooded meadows, alvars, parks, etc.; belongs to the spontaneous flora.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in a thin *Pinus silvestris* wood of the Katrimaa peninsula.

9. ja 21. VII 1938.

leg. et comm. **B. Saarsoo.**

191. *Carex paradoxa* Willdenow. — Iselaadne tarn.

Lubjalembene liik, harilik niiskeil puisniitudel, sooniitudel, lodudes, lodumetsades ning soistel kallastel.

Estonia media, Laiuse khk., Tooma Sookatsejaama ümbruses soisel niidul.

A calciphilous species, usual in damp wooded meadows, swampy meadows, marshes, marshy woods as well as on swampy shores here and there.

Estonia media, parish of Laiuse, in a swampy meadow near the Tooma Peat Research Station.

VI 1931.

leg. **P. W. Thomson.**

192. *Carex vulpina* Linné. — Rebastarn.

Kogu Eestis kohati niisketel niitudel, ärakuivavates väikestes lompides, kraavides, oja- ja jõekallastel, harilikult väikeste kogumikkudena.

Estonia media, Tartust 3—4 km Vorbuse suunas, raudtee ääres niidukraavis. Saatjad (Companions): *Carex caespitosa*, *Geum rivale*, *Salix rosmarinifolia*.

Occurs in Estonia locally and usually in little colonies in humid meadows, temporary ponds, ditches, as well as on many banks.

Estonia media, in ditches 3—4 km from Tartu to Vorbuse.

28. V 1930.

leg. **H. Salasoo.**

193. *Carex arenaria* Linné. — Liivtarn.

Liivalembene pseudoatlantiline liik; esineb Eestis enam-vähem avahüinguina mereranniku luidetel ja liivanurmedel, vahel ka hulgi kuni massiliselt. Saarte sisemaa liivastes männimetsades (eriti Saaremaal) peaaegu eranditult steriilne.

Litorale heademeesteense, Pärnu khk., Valgeranna (Doberani) kinnikasvanud liivaluutel.

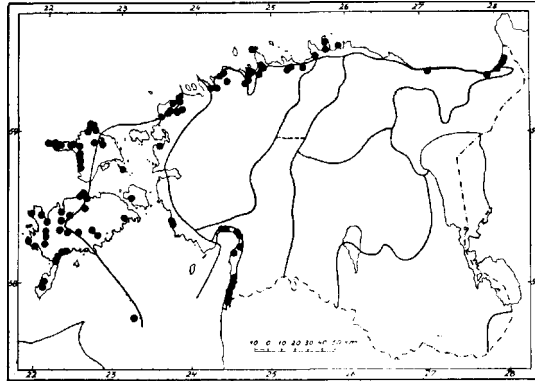
A pseudo-atlantic psammophilous species; forms open vegetation on the maritime dunes and sea-sands; there it sometimes occurs even abundantly.

On the islands (especially in Saaremaa) *C. arenaria* in the inside sandy *Pinus silvestris* forests is almost without exception found sterile.

Litorale heademeesteense, parish of Pärnu, on the overgrown maritime dunes of Valgeranna (Doberan).

13. VII 1934.

leg. P. Kaaret.

194. *Carex loliacea* Linné. — Lodutarn e. raiheinane t.

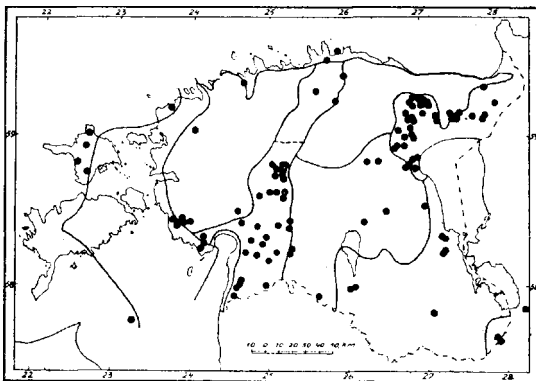
Idapoolse päritoluga liik, levinud peamiselt mandril, kus esineb kuuse-segametsades ja on sanglepa-kuuse-kase lodumetsade iseloomulikumaid liike.

Koos *Crepis paludosa*'ga moodustab viimastes erilise *Carex loliacea* — *Crepis paludosa* uniooni, arenedes eriti raiemikel massiliselt.

Alutaga, Lüganuse khk., Lümatu külast 6 km NO, lodumetsa raiemikul.

An eastern species, confined above all to the Estonian mainland; this is a characteristic species of the *Alnus incana* —

Picea excelsa — *Betula pubescens* marshy woods and is also found in some *Picea excelsa* mixed woods. In marshy woods this sedge accompanied by *Crepis paludosa*, builds a *Carex loliacea* — *Crepis paludosa* union and is usually found abundantly in wood-clearings.

Alutagia, parish of Lüg anuse, in a clearing in a marshy wood, 6 km NE. from the village of Lümatsu.

22. VI 1936.

leg. A. Rühl.

195. *Carex canescens* Linné. — Hallikas tarn.

Apofüüt, kogu Eestis enam-vähem harilik veidi rabastuval pinnasel; kasvab kraavides, niisketel soistel niitudel ja puisniitudel, lodudes ja lodumetsades; moodustab niisketel teeservadel, raismikel ning sihtidel sageli massvegetatsiooni.

Estonia media, Tartu—Vorbuse vahel raudtee kraavis Valgeveski läheduses, umbes 2 km Tartust. Saatjad (Companions): *Carex elongata*, *C. vesicaria*, *Epilobium palustre*.

An apophytic species, in Estonia more or less common on slightly boggy ground; it grows in ditches, swampy meadows and wooded meadows, in marshes and marshy woods; along damp roadsides, in clearings, etc. it often builds large colonies.

Estonia media, in the railroad ditch between Tartu and Vorbuse, 2 km from Tartu.

28. V 1930.

leg. H. Salasoo.

196. *Carex elongata* Linné. — Pikk tarn.

Eestis eriti mandril sage; kasvab niisketes kuuse-segametsades, kuuse-sanglepa lodumetsades ning raismikel, lodudes, soistel niitudel, oja- ja kraavikallastel.

Estonia media, Tartu—Vorbuse vahel raudteekraavi ja Valgeveski juurde tuleva kraavi ühinemiskohal, umbes 2 km Tartust. Saatjad (Companions): *Carex vesicaria*, *C. canescens*, *Epilobium palustre*.

Especially common on the Estonian mainland; this sedge usually grows in damp *Picea excelsa* mixed woods, in *P. excelsa* — *Alnus glutinosa* marshy woods and clearings, in marshes, swampy meadows, as well as along brooks and ditches.

Estonia media, in a railroad-ditch between Tartu and Vorbuse, ca 2 km from Tartu.

28. V 1930.

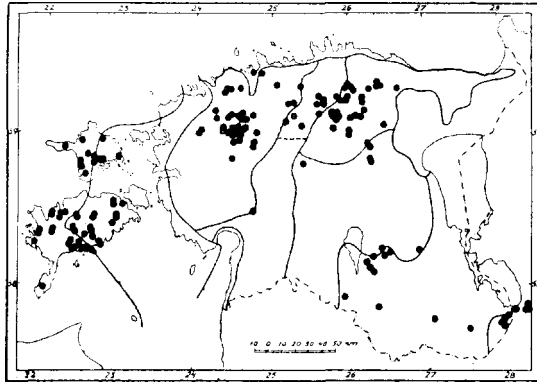
leg. H. Salasoo.

197. *Carex montana* Linné. — Mägitarn.

Levinud eriti Saaremaa ja mandri põhjapoolsema osa lubjarikkail, kuivadel tamme-puisniitudel ja hõredais lehtmetsades. Harva Lõuna-Eesti rohis- tunud moreenkinkudel, niitudel jne. Ida-Eesti on selle liigi Euroopa areaali kirdepiiril.

Estonia superior, Rakvere lähedal Rakvere tammikus. Saatajad (Companions): *Quercus robur*, *Corylus avellana*, *Lonicera xylosteum*, *Orobus vernus*, *Stellaria holostea*, *Aquilegia vulgaris*.

Widespread and common especially in the N. of the Estonian mainland and on the island of Saaremaa, in dry limy *Quercus robur* wooded meadows and thin foliferous forests. Rarely on S. Estonian grassy moraine hillocks, in meadows, etc. — In E. Estonia lies the NE. boundary of the European area of this species.

Estonia superior, in the *Quercus robur* forest of Rakvere.
2. VI 1935. leg. Selma Kaaber.

198. *Juncus supinus* Moench. — Madal luga.

[*Juncus bulbosus* Linné.]

Eesti lääneosas (E m o c, E m o r) levinud haruldane pseudo-atlantiline liik. Kasvab harilikult ajuti üleujutatavail liivaseil või mudaseil järvekaldail, soostunud mudal jne. Esitatud materjal on lähedane selle liigi vormile

f. *pygmaeus* [= *J. supinus* δ. *pygmaeus* Marsson].

Estonia maritima orientalis, Vormsi saar, Hullo ja Sviby vahel Hestenge niidu lähedal mudasel kohal, cop.

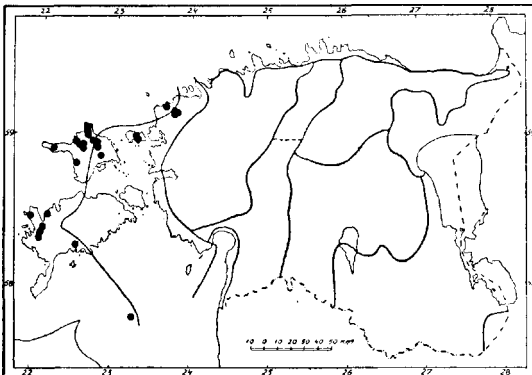
A pseudo-atlantic species, rare in Estonia and confined to the western part of the territory (E m o c, E m o r). It usually grows on muddy or sandy flooded shores, in

swampy ponds, etc. — The material at hand is similar to the f. *pygmaeus* of this species [= *J. supinus* δ. *pygmaeus* Marsson].

Estonia maritima orientalis, the isle of Vormsi, on muddy ground between the villages Hullo and Sviby.

9. VIII 1934.

leg. G. Vilbaste.

199. *Polygonatum officinale* Allioni. — Harilik kuutõverohi.

[*Convallaria Polygonatum* Linné.]

Kogu Eestis harilik taim; kasvab kuivades liivastes männimetsades, hõredamais segametsades ja sarapikkudes, puisniitudel, loopealseis kadarikes, kinkudel, kinnistunud luidetel jne.

Alutagia, Iisaku khk., Pootsikult kirdes, raba läbiva liivaseljan-diku lõunapoolsel nõlval, kuuse-männi segametsas. Saatjad (Companions): *Antennaria dioeca*, *Solidago virga-aurea*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Convallaria majalis*, *Majanthemum bifolium* jt.

A common plant in Estonia; it grows in dry sandy barrens with *Pinus silvestris*, in thin mixed woods, in *Corylus avellana* shrubberies, wooded meadows, in *Juniperus communis* bushes on alvar ground, on hillocks, overgrown dunes, etc.

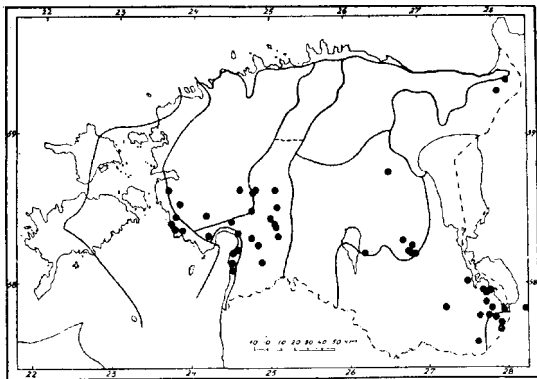
Alutagia, parish of Iisaku, NE of Pootsiku, in a *Picea excelsa* — *Pinus silvestris* forest on the southern slope of a sandy ridge.

12. VI 1932.

leg. H. Salasoo ja A. Vaga.

200. *Gladiolus imbricatus* Linné. — Väikeseõiene kuremõök, niit-k.

Eesti mandril läänepiiri omav kontinentaalne liik; esineb kohati ja vahel hulgi kuivemal kui ka niiskemal niitudel ja puisniitudel, põõsastikes, uhtlamm-niitudel, harva ka mere-ranniku suprasaliinseil niitudel, ning põldudel.

Estonia sarmatica, Irboska alevist 4 km lõunas, Kilski lähedal põõsastikus.

A continental species, with the western boundary of its distribution in Estonia. *G. imbricatus* is found locally and often abundantly in dry as well as in damp meadows and wooded meadows, in

shrubberies, flooded riverside meadows; rarely in the suprasaline belt of the maritime meadows and on arable land.

Estonia sarmatica, in the shrubberies near Kilsk, 4 km S of Irboska.

26. VI 1936.

leg. A. Gahov.

200-a. *Gladiolus imbricatus* Linné. — Väikeseõiene kuremõök, niit-k.

Estonia maritima orientalis, Varbla khk., Haapsi külast 0,5 km SSO asuva puisniidu rõskel, savikal, kruusapõhjaga pinnasel. Saatjad

(Companions): *Pinus silvestris*, *Betula pubescens*, *Alnus glutinosa*, *Rhamnus cathartica*, *Deschampsia caespitosa*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra*, *Nardus stricta*, *Potentilla erecta*, *Scorzonera humilis*, *Geum rivale*, *Ulmaria filipendula*, *Hieracium pilosella*.

Estonia maritima orientalis, parish of Varbla, 0,5 km SSE. from the village of Haapsi, in a damp, loamy wooded meadow on gravelly underground.

6. VII 1936.

leg. **Selma Kaaber.**